

на правителството на демократическата партия се прогласи за цар не на България, а на българите, въобще, т. е., както на българите, които се намираха върху територията на българската държава, тъй и на тия, които живееха вън от нея. По-късно в 1912 г. тази негова политика доби реален вече израз при коалиционното народняшко-цанковистко правителство, когато се сключи договора за дележа на Македония, а кулминационния си пункт тя достигна през време на Европейската война, когато Фердинанд и правителството му, състояще се от останалите три управляващи партии, изявиха претенции за присъединяването към България на цяла Македония и на част от Албания и за унищожаването, отначало, на сръбската държава, а по сетне, когато се виде, че това не ще бъде възможно, за откъсването от нея на такива дори територии, за присъединяването на които към България не би могло да се намери никакъв етнографски аргумент, освен правото на победителя, какъвто бе случая с претенциите за коридор и прозорец с подтисниците на славянските народи, днес вече покойната Австро-Унгария, на такива територии, с една реч, каквито Сърбия след последната война, възползвана от правото си на победител, успя да откъсне от България и да си ги присъедини. Тази политика, обаче, не бе и никога не е била политика на българския народ, който днес тъй скъпо я изплаща, а лична, завоевателна и противонародна политика на цар Фердинанда и неговите правителства.

Ако, следователно, мирният и трудолюбив български народ през този първи, отначало светъл, после мрачен период на своята най-нова история вървя не по пътя на своите добре разбрани жизнени интереси, а по един път, който му причини нечувани страдания и стотици хиляди кръвни жер-